

10^e Post O.N.S. Meeting

Erik van Muilekom

Verpleegkundig specialist
NKI-AVL

10^e Post O.N.S. Meeting

Cancer care in different ages,
leeftijdspecifieke zorg vraagt
kennis en kunde

One fits all

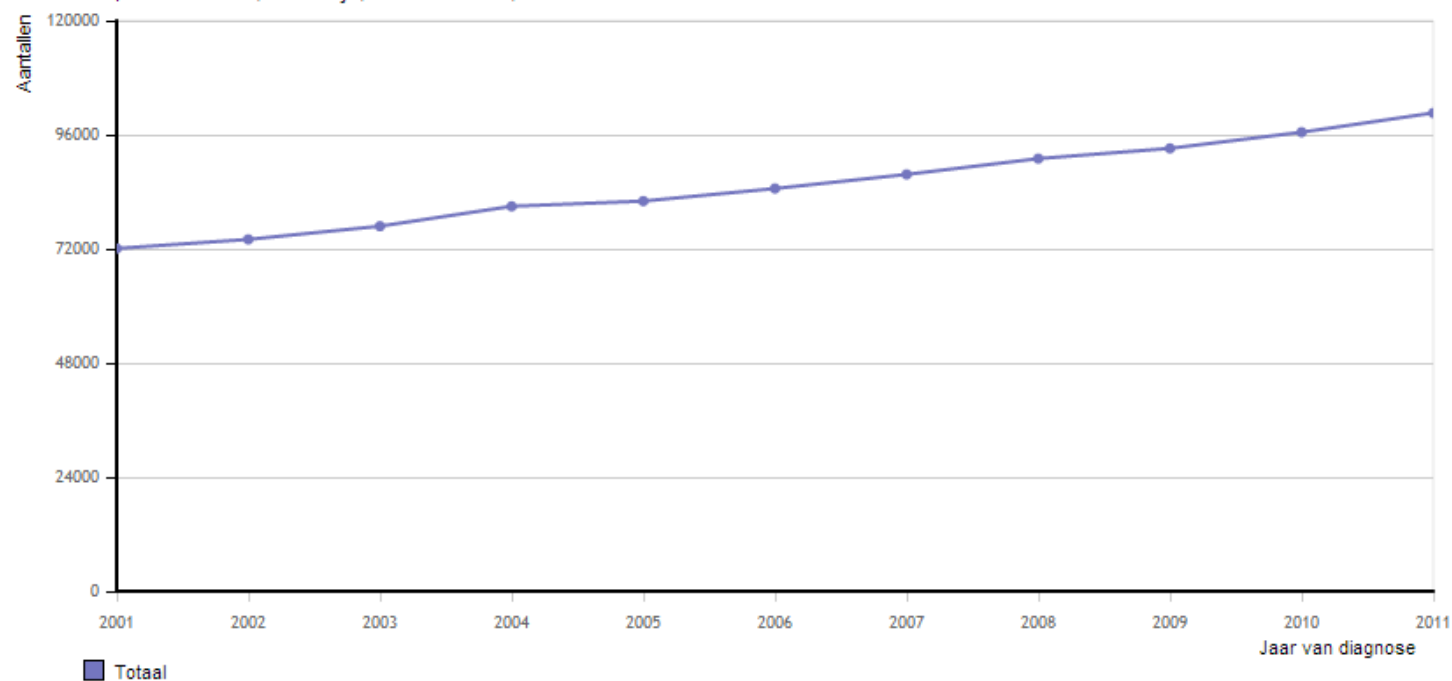
Cijfers over kanker

Grafiek

lijn | staaf

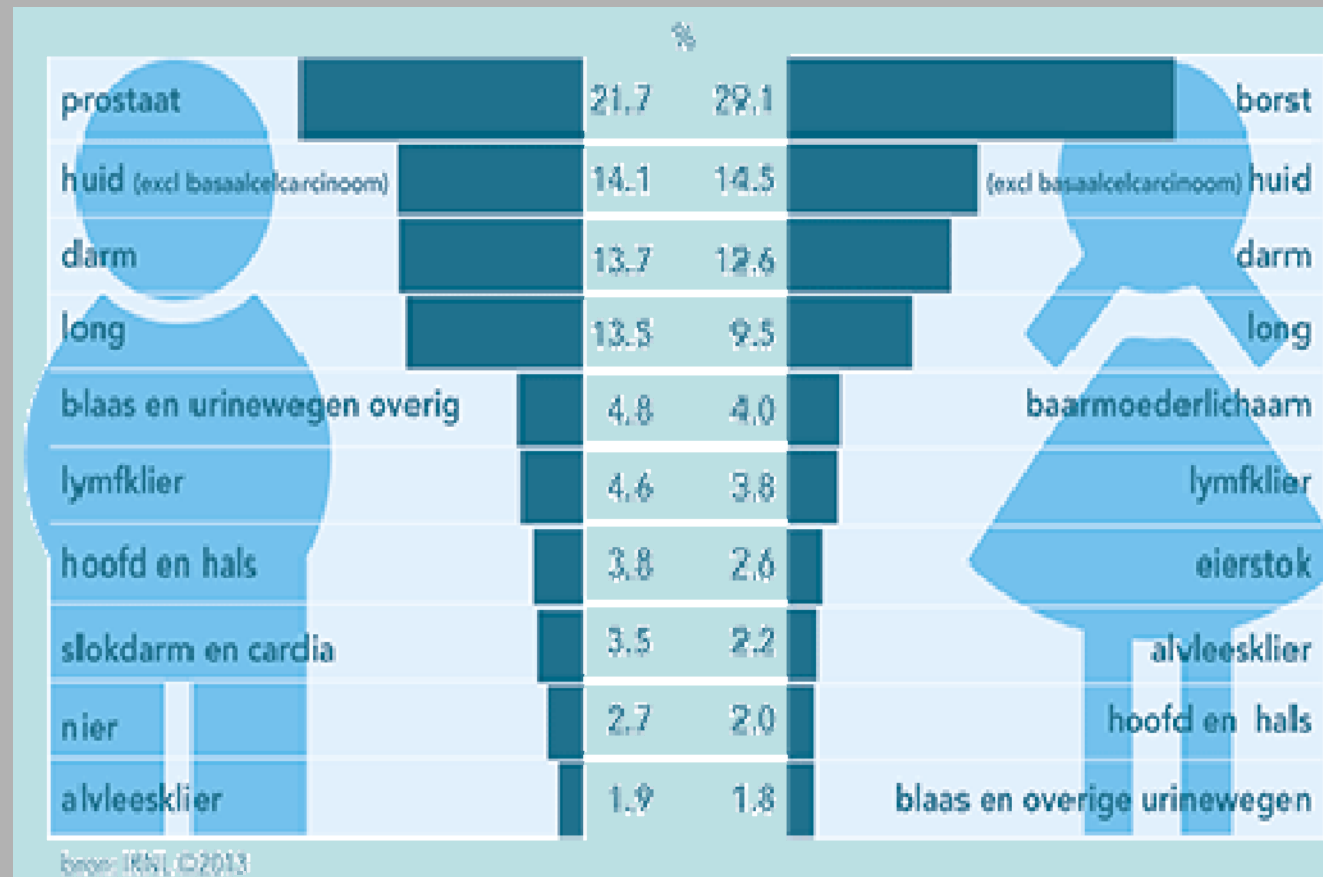
Incidentie | Alle tumoren; Landelijk; Man & Vrouw; Invasief

Tabel

Incidentie | Alle tumoren; Landelijk; Man & Vrouw; Invasief

Cijfers over kanker

Cijfers over kanker

<15 jaar

60-75 Jaar

Tot 25 jaar

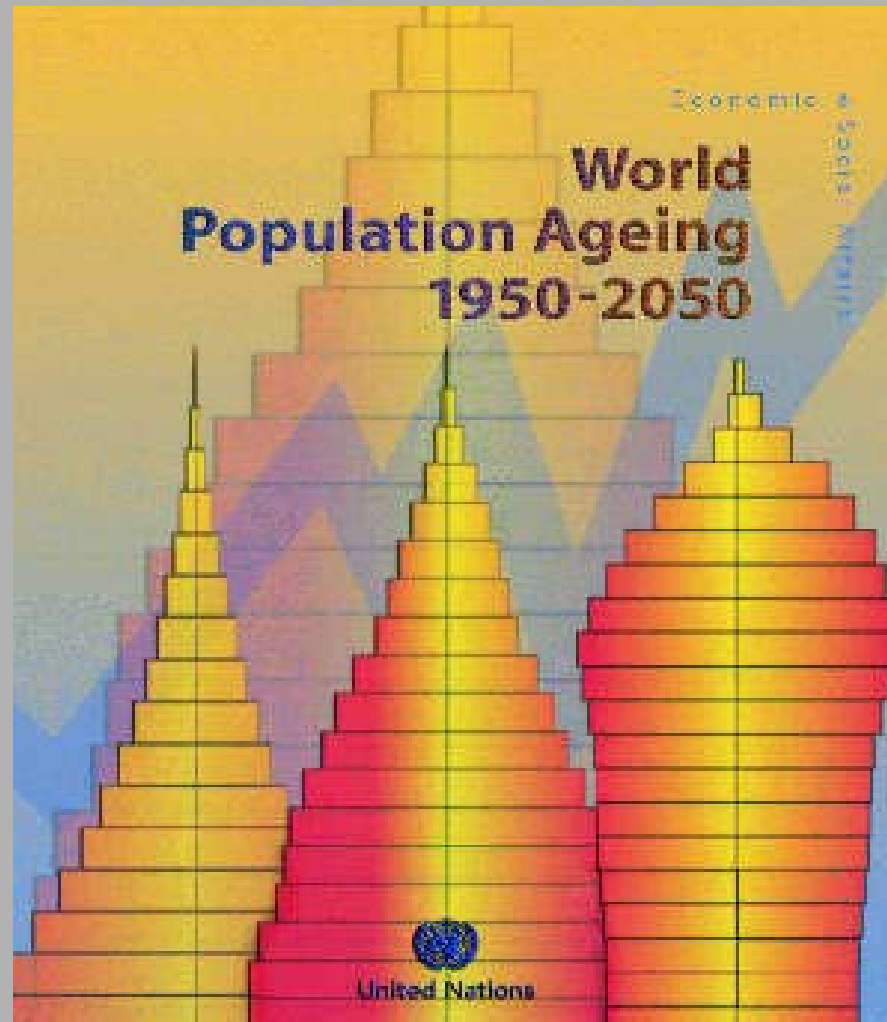
Tussen 25-55 jaar

>65 jaar

<75 jaar

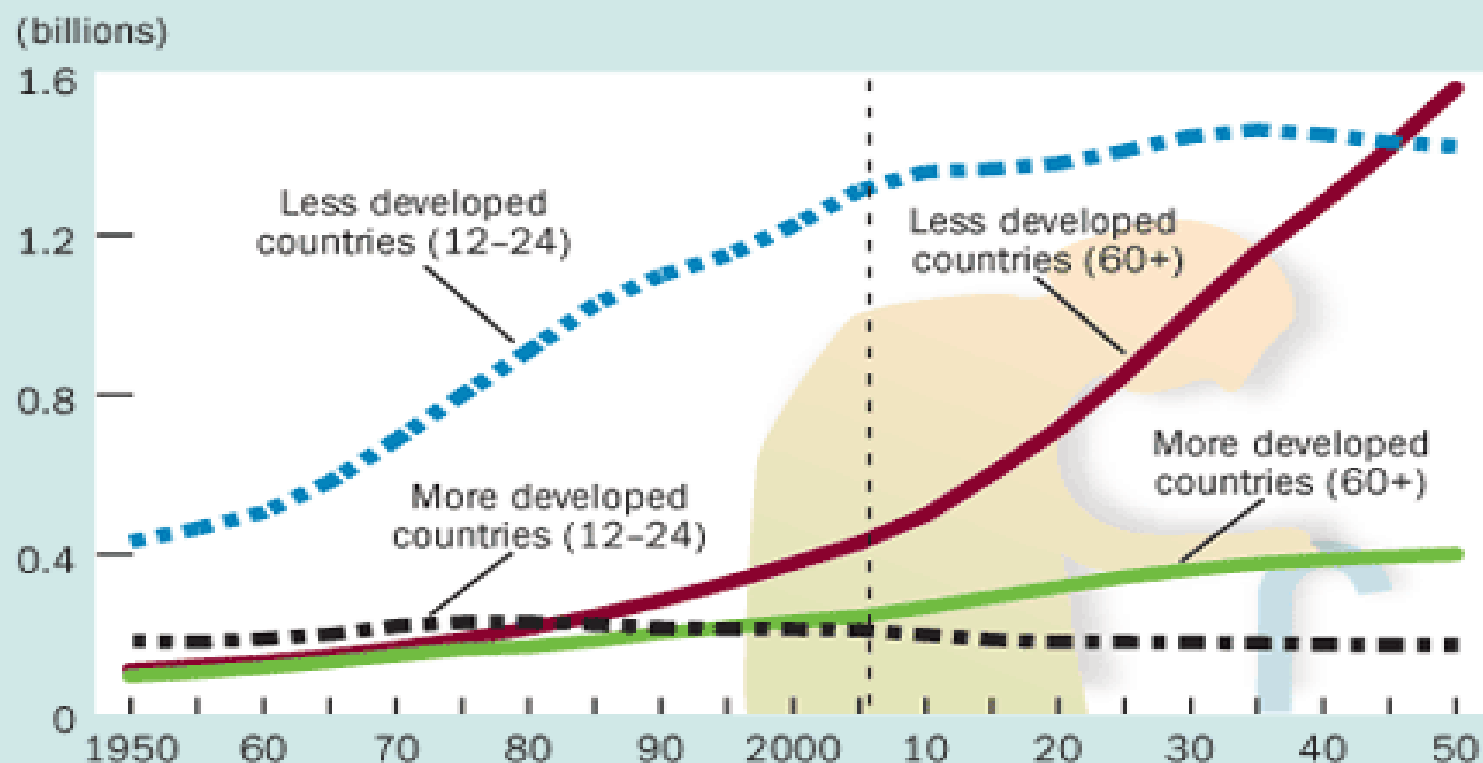

Aging population

Veroudering van de populatie

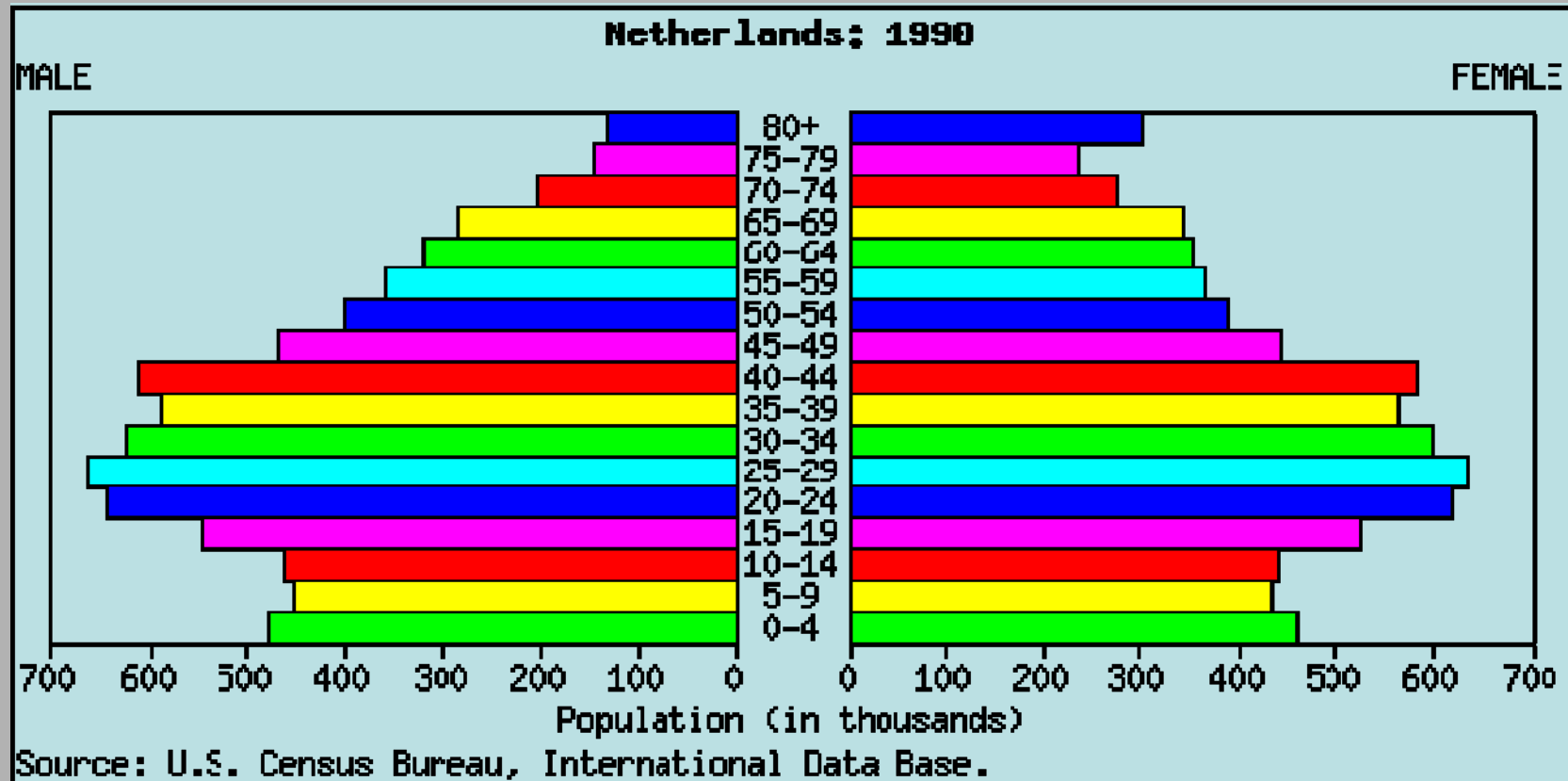
The world's population is aging and, in developed countries, the size of the elderly population has already surpassed that of the 12-24 age group.

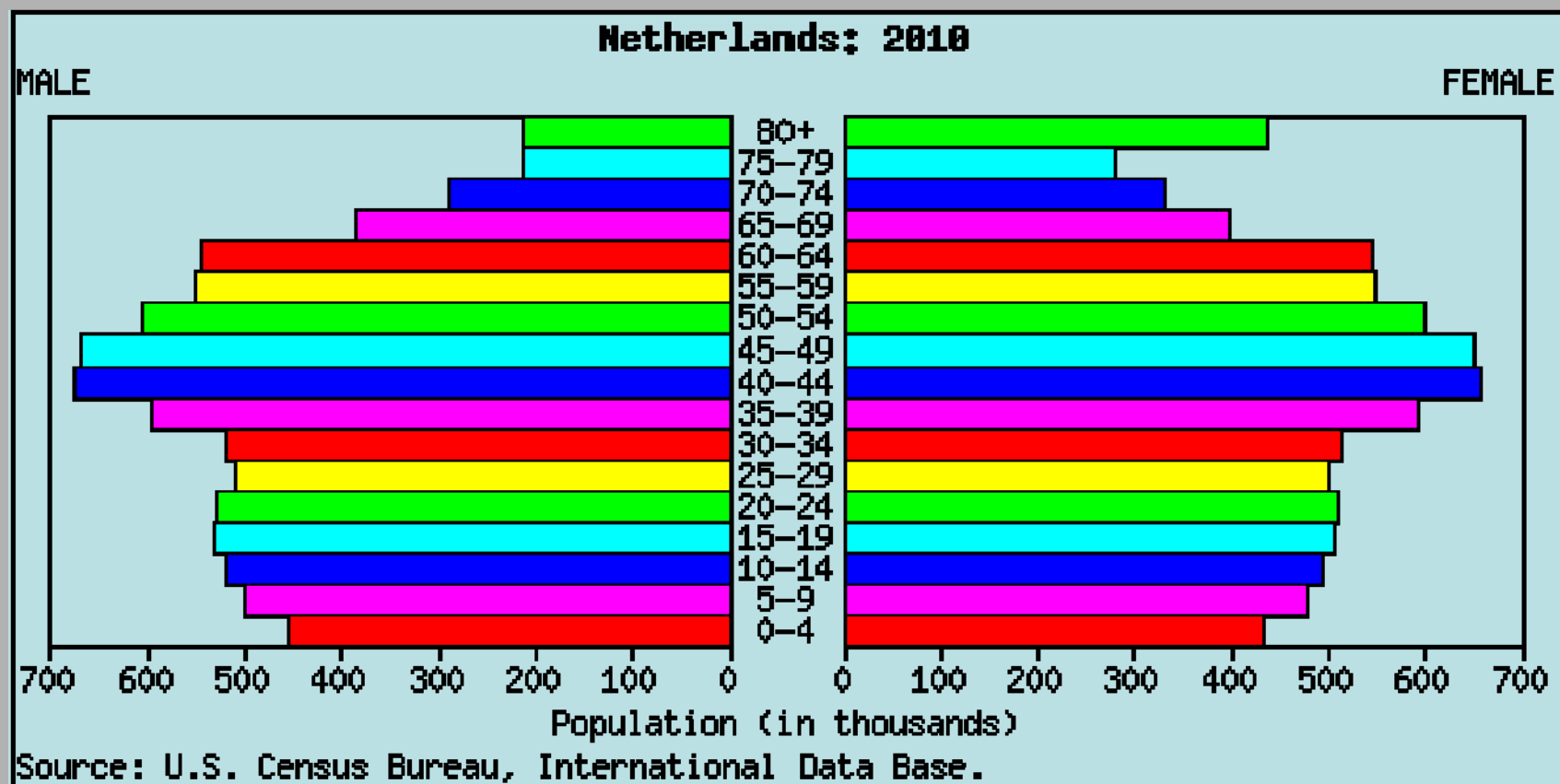
Toenemende vraag naar
gezondheidszorg

(IMF.org 27-9-2012)

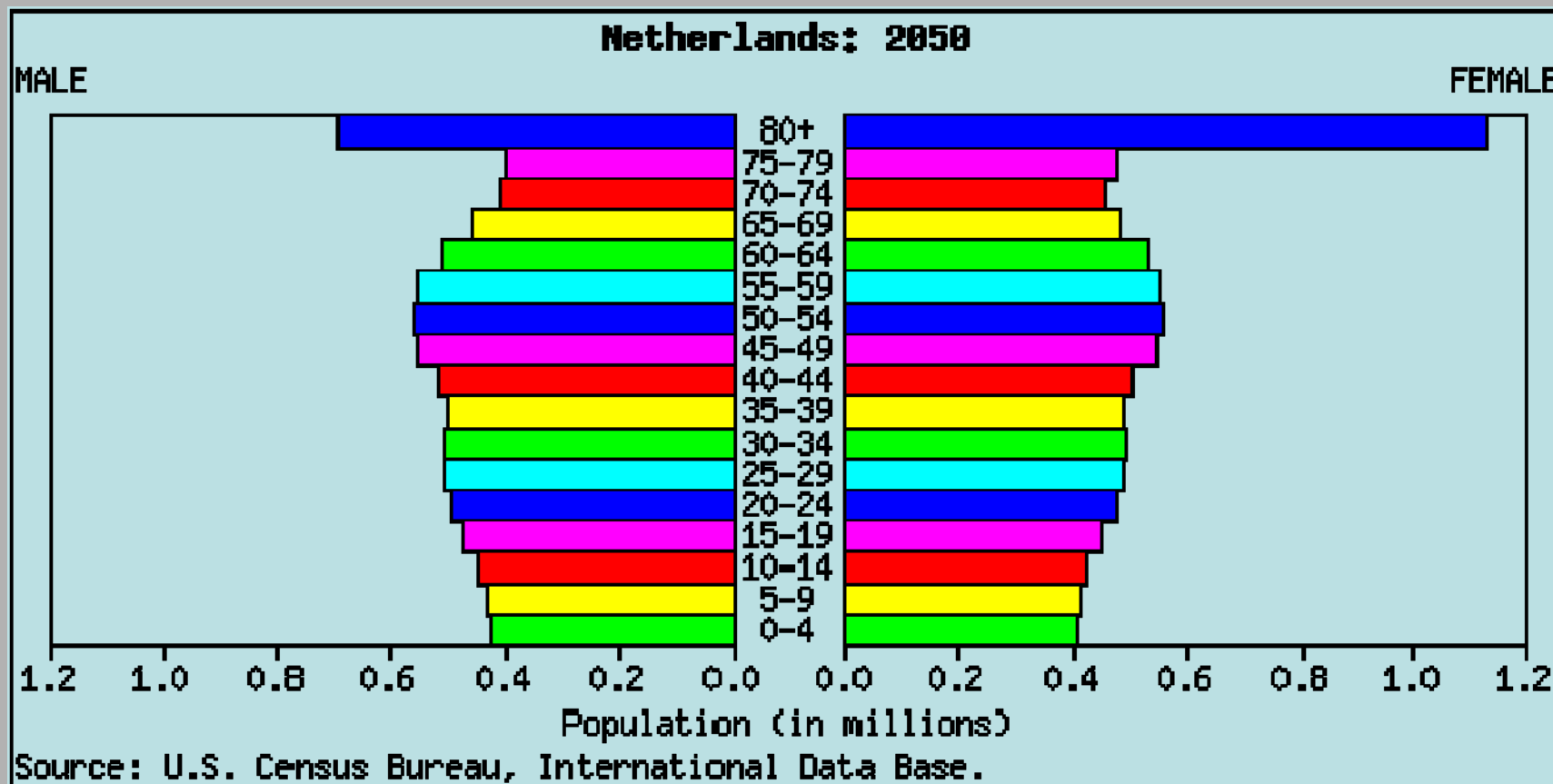
Boventitel wit arial

Aging population

Aging population

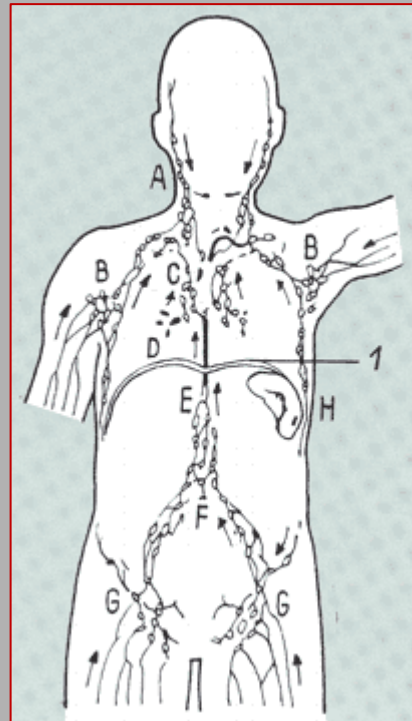
They should not get this

0-17 jaar
(NVK 2011)

They should not get this

They should not get this

Het gezin als systeem

Leeftijd 0-6 jaar

Baby (0-1) Zeer kwetsbaar, hechting ouders

Peuter (1-3) ouders begeleider meegaan
beleving kind, wil en koppig, kinderen passen
zich snel aan nieuwe situatie

Kleuter (3-6) magisch denken, fantasie,
duidelijkheid en eerlijkheid, naspelen, boekjes,
filmpjes, contact leeftijdgenoten

De normale opvoeding moet ook doorgaan?!

Leeftijd 6-12 jaar

- Bewustheid van ziekte
- Allerdaagse leven belangrijk, gewoon doen
- Onderwijs, lessen op afstand

Leeftijd 12-18 jaar

Puberteit ontwikkeling volwassenheid
Drang zelfstandigheid rebellie, privacy

Onzekerheid over zichzelf
Vrienden belangrijk

Therapietrouw moeilijk
Moeilijkheden met beperkingen

Leeftijd 12-18 jaar

Veranderende relatie ouders

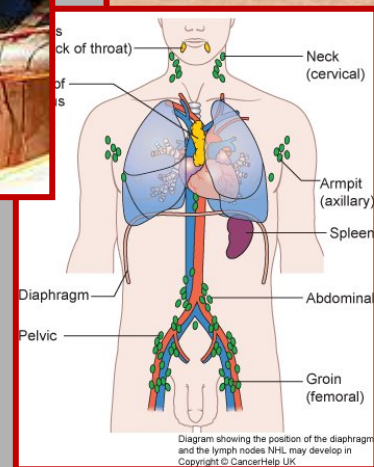
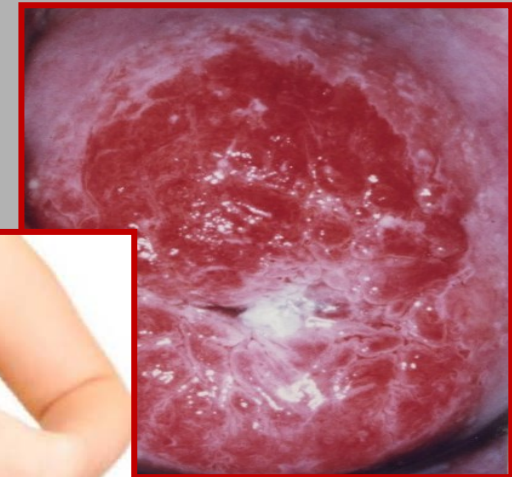
Consequenties fertiliteit

Contact met de buitenwereld
(sociale media)

AYA

Adolescents and young adults 18-35 jaar

AYA

Kenmerkend:

- Patient delay
- Doctors delay

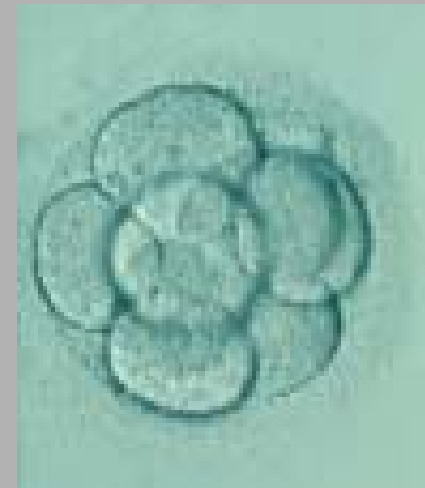
Losmaken ouders, ontplooiing, opleiding,
baan relaties, seksualiteit, stichten gezin

AYA

Seksualiteit

- Verminking
- Geen partner kunnen zoeken
- Onzekerheid uiterlijk
- Erectiestoornissen
- Vaginale droogheid
- Verminderd libido
- Vermoeidheid
- Fertiliteitsproblemen

AYA

Werk

- Arbeidsproblematiek, tijdelijke baan ontslag
- Werk is vermoeiend

Verzekering

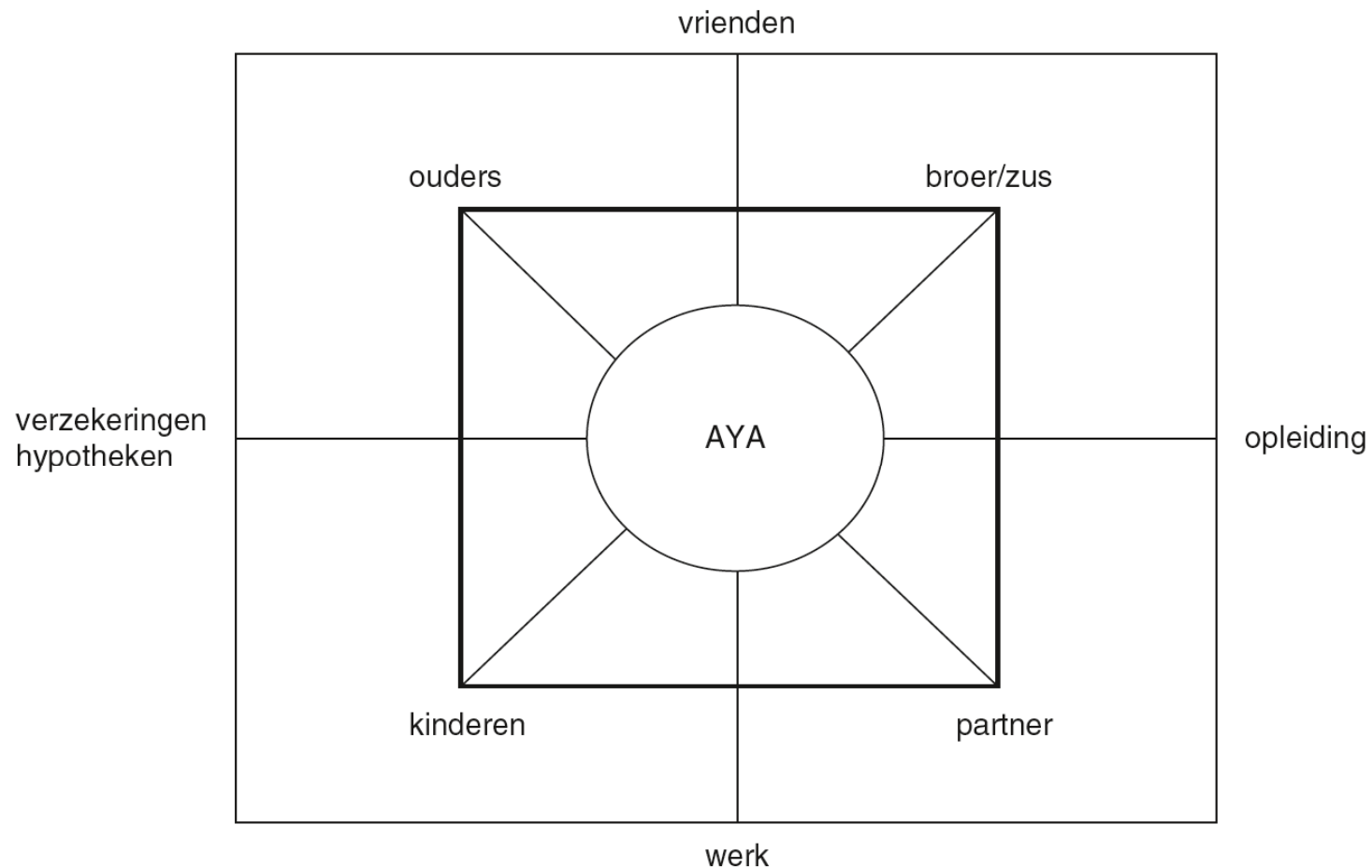
- Moeilijkheden

Late effecten

- Aparte poli's
- Hartproblematiek
- Cognitieve problemen
- 2e primaire tumor

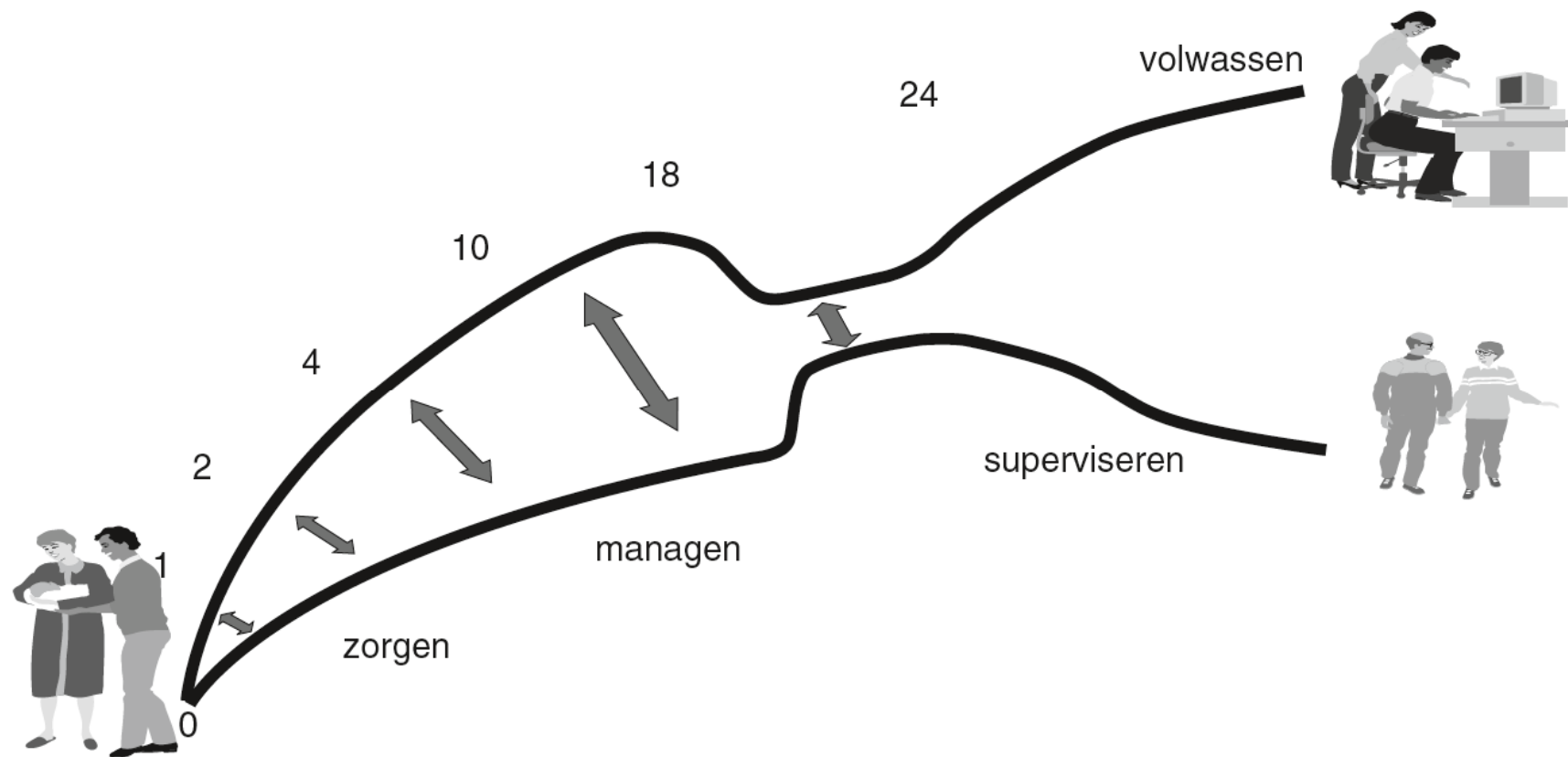
Facetten AYA leeftijd

■ **Figuur 24.1** Facetten AYA-leeftijd.

(Uit: Oncologie, handboek voor verpleegkundigen en andere hulpverleners 2013)

Ontwikkelingspsychologie

■ **Figuur 24.2** Ontwikkelingspsychologie in vogelvlucht.

Ouderen >70 jaar

Hoogste incidentie

Ouderen en kanker

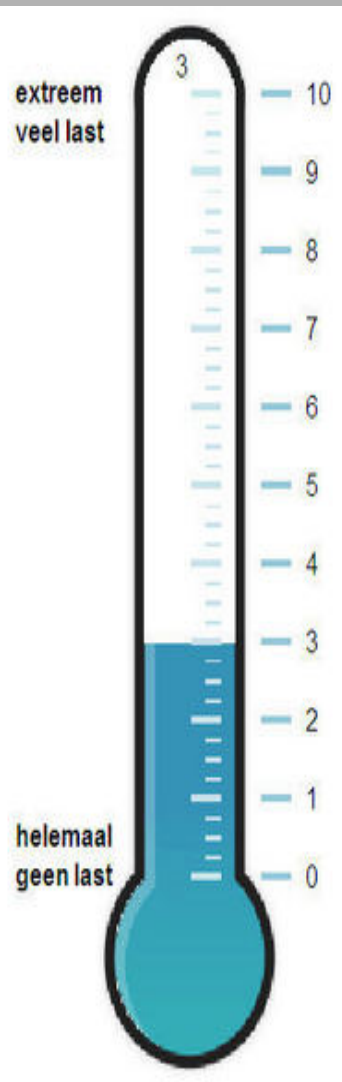

In oncologie >70 jaar

- -fitte ouderen
- -kwetsbare ouderen (fragile)
- -erg zwakke ouderen
- 5 i's Geriatric Giants

Meetinstrumenten

- **CGA** comprehensive geriatric assessment
- **GFI** Groningen frailty
- **VGO** Volledig Geriatrisch onderzoek
- **Lastmeter** www.lastmeter.nl

5 i's Geriatric Giants

Intellectuele achteruitgang

Incontinentie

Instabiliteit

Immobiliteit

Intoxicatie (polyfarmacie)

Kwetsbaarheid neemt toe met de leeftijd toe, maar..

Hugh Hefner 84 jaar

Michael Jackson 50 †

Waar zitten de aandachtspunten

- Co-morbiditeit
- Functionele beperkingen
- Psychische draagkracht
- Sociale situatie
- Mate zelfstandigheid zelfredzaamheid

Co-morbiditeit

- Diabetes
- COPD
- Hartfalen
- Obesitas

Toename medicatiegebruik heeft keerzijde

Therapietrouw ??!!

Verdeelsystemen

CYP450 interacties

- Verschillende families
- Breekt medicatie af in darm/lever
- Sommige Rx
 - Substraat
 - Remmer
 - Inductor
- Pro-drug wordt effectief

VOORBEELD

CYP450 interacties

- Tamoxifen pro-drug: omgezet door CYP2D6
- Werkt “kanker-remmend” na omzetting
- Fluoxetine remt CYP2D6
- Dus maakt tamoxifen ineffectief
- Beter alternatief!! Citalopram

VOORBEELD

CYP450 interacties

- Acenocoumarol is vitamine K antagonist: remt vorming van enkele stollingseiwitten
- Wordt afgebroken door CYP2C9
- Fluoxetine remt ook CYP2C9
- Dus acenocoumarol werkt langer: bloedingen

Veel voorkomende interacties met ziekten

- **Cognitie**
 - “ Anticholinergica“
- **Nierfunctie**
 - NSAID, ACE-i, diuretica
- **Hartfalen**
 - NSAID, zoutbelasting
- **Obstipatie**
 - Calciumblokker, anticholinergica

Medicatiegerelateerde opnames

Hospital Admission Related to Medication (HARM)

- 5,6% acute opnames medicatie gerelateerd
- 46% potentieel vermijdbaar
- 19.000 onnodige opnames per jaar

(Eindrapport november 2006 HARM (Hospital Admissions Related to Medication)
UMCU 21 instellingen)

HARM bevestigt kwetsbaarheid

Tabel 4.3: Verdeling geneesmiddel gerelateerde opnames ouderen t.o.v. jongeren

	Tot 65 jaar oud	65 jaar en ouder
Alle opnames	17464	13838
Acute opnames	7049	7250
Aantal HARM	270	444
Frequentie van acute opnames	3,8%	6,1%
Aandeel potentieel vermijdbaar	39%	51%

65+ meer geneesmiddel gerelateerde problemen en vaker vermijdbaar.

Lichamelijke aandachtspunten

Bijwerkingen kunnen ernstiger zijn:

- Mucositis,
- Diarree,
- Cardiotoxiciteit,
- Chirurgische complicaties,
- Verlengde beenmergtoxiciteit.

Levensbedreigend

Psychische aandachtspunten

Gevoelens:

- Machteloosheid, neerslachtigheid, angst, eenzaamheid
(bv. dood of alleen achterlaten van de partner)
- Eerder confrontatie verlies, partner ziek

Vaker concessies eigen ***autonomie:***

- Opzien tegen professionals
- Voldoen verwachtingen naasten

Sociale aandachtspunten 2/1

- Verplaatsing zorg naar thuis---mantelzorger
- 45% woont nog 'thuis' en alleenstaand 65+
- Behoud zelfstandigheid belangrijk, sociaal netwerk beperkt

Sociale aandachtspunten 2/2

- Mantelzorg moet niet overschat en overbelast worden
- Begeleiding ondersteuning patiënt /mantelzorger zorgprofessionals 1e lijn en IKN

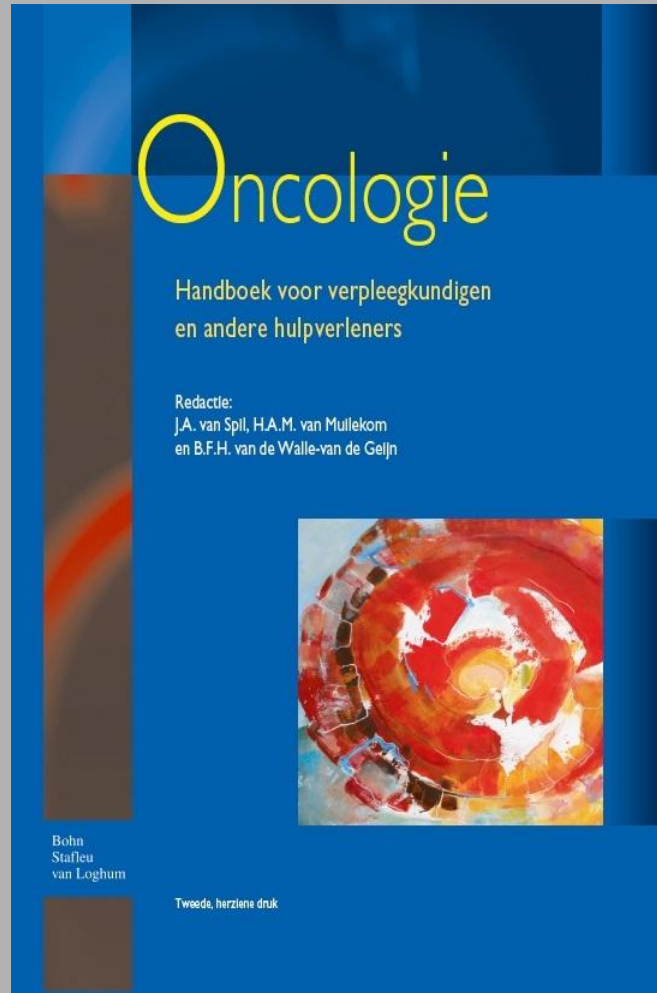
Conclusie

One fits all

Wilt u meer weten

Hoofdstuk 24

Met dank aan
Rosemarie Jansen

10^e Post O.N.S. Meeting

Cancer care in different ages,
leeftijdspecifieke zorg vraagt
kennis en kunde